

Schulnachrichten.
Wiadomości szkolne.

A. Echeverriaga.

A. Piau mark.

Prima.

Klassen I.

Stunde 1. Stunde

Stunde 1. Stunde

Wissenschaftliche
Zeitschrift

A. Lehrverfassung.

Bemerkung. Die Unterrichtssprache war in Sexta und Quinta die polnische, in den andern Klassen die deutsche.

Prima.

Ordinarius: der Director.

1. Griechisch, 6 Stunden, davon 4 St. Herodot, I. I. c. 1 — 150. VIII. c. 1 — 70. Plato, Eutyphron und Phaedon halb; D. E. Dr. Szostakowski; — 2 St. Hom. II. 1. 1 — VII. der Director.
2. Latein, 8 Stunden, davon 2 St. Wiederholung der Grammatik, Durchnahme der zweiwöchentlichen

I.

A. Plan nauk.

Uwaga. Język naukowy w klasie VI. i V. był polski, w innych klasach niemiecki.

Klasa I.

Ordynaryusz: Dyrektor.

- 1 Język grecki, 6 godzin, z tych 4 godz. Herodot. I. 1—150, VIII. 1—70. Plat. Eutyphron i Phaedona połow; N. w. Dr. Szostakowski; — 2 godz. Hom. II. 1 — VII; Dyrektor.
2. Język łaciński, 8 godzin, z tych w 2 godz. powtórzono grammatykę, rozbiecano exercit. po-

- Exercitien nach Seyffert's Materialien und dreiwöchentlichen freien Ausarbeitungen; Extemporalien; — 4 St. Cicero Tusc. Disp. I. I. II. V.; — 2 St. Horat. Carm. I. I. II. Sat. I. I. 6. 9. 10. — Privatlectüre Livius lib. I.; der Director.
3. Französisch, 2 Stunden, davon 1 St. Syntax, Übungen im Übersetzen aus dem Deutschen, Sprechübungen, dreiwöchentliche Exercitien, Extemporalien; 1 St. Lectüre aus Ideler und Nolte III. Th. Dumas, Barante, Villemain, Guizot; G. L. Stephan.
4. Hebräisch. Da keiner der diesjährigen Primaner Theologie oder Philologie studiren will, so ist der hebräische Unterricht diesmal ausgefallen.
5. Polnisch, 2 Stunden, davon 1 St. freie Vorträge, Beurtheilung der vierwöchentlichen freien Ausarbeitungen; 1 St. Literaturgeschichte bis zum 16. Jahrhundert, nach vorausgeschickter Einleitung; Revision der Privatlectüre; D. L. Dr. Jerzykowski.
6. Deutsch, 2 Stunden, davon 1 St. freie Vorträge, Beurtheilung der vierwöchentlichen freien Ausarbeitungen; 1 St. Literaturgeschichte von Ditz bis auf die neueste Zeit nach Schäfer's Grundriß; Revision der Privatlectüre; D. L. Dr. Szostakowski.
7. Philosophische Propädeutik, 2 Stunden, Psychologie nach Bed's Leitfaden; D. L. Dr. Szostakowski.
8. Religionslehre, 2 Stunden, a.) für die katholischen Schüler: Wiederholung der Einleitung in das neue Testament, Lesen und Erklären der kath. Briefe des h. Jakobus, Petrus I. C. I., des h. Johannes I. 2. 3. und Judas nach dem Urtexte; das Wichtigste aus der Kirchengeschichte bis auf den Papp Gregor VII.; Religionslehrer Lewandowski. — b.) für die evangelischen Schüler, zusammen mit Secunda: Kirchengeschichte von der Erhebung
- dług Scyfferta „Materialien“, które co tydzień oddawano i wolne wypracowania, które co trzy tygodnie były oddawane, extemporal: — 4 godz. Cicero Tusc. Disp. ks. I. II. V.; — 2 godz. Horat. Carm. I. II. Sat. I. I. 6. 9. 10. — prywatnie czytano Liwiusza ks. I.; Dyrektor.
3. Język francuzki, 2 godziny, z tych 1 godz. przeznaczono na składnię, tłumaczenie z niemieckiego, ćwiczenie się w mówieniu po francuzku, na rozbieranie exercit. które co trzy tygodnie oddawano i extemporal; — w 1. godz. czytano z Idelera i Nolte III. cz. Dumas, Barante, Villemain, Guizot; N. g. Stephan.
4. Język hebrajski, ponieważ żaden z uczni klasy Iej się teologii lub filologii nie poświęci, przeto lekye w języku hebrajskim nie dawano.
5. Język polski, 2 godziny, z tych 1 godz. wolne rozprawy i rozbieranie wypracowań co 4 tygodnie oddawanych; 1 godz. historia literatury polskiej do 16go wieku z stosownym wstępem; przeglądano wspomnienia pismienne z czytanych w domu książek; N. w. Dr. Jerzykowski.
6. Język niemiecki, 2 godziny, z tych 1 godz. wolne rozprawy i rozbieranie wypracowań co 4 tygodnie oddawanych; 1 godz. historia literatury niemieckiej od Opica aż do najnowszych czasów podług Szefera; przeglądano to, co uczniowie w domu czytali; N. w. Dr. Szostakowski.
7. Filozofia, 2 godziny, psychologia, podług Beka; N. w. Dr. Szostakowski.
8. Nauka religii, 2 godziny, a) dla uczni katolickich: powtórzono wstęp do nowego Przymierza, czytano i objaśniano podług oryginału katolickie listy s. Jakóba, Piotra Iwszy list Iwszy rozdz., I. 2. 3. list Jana i Judy; główne wypadki z dziejów kościoła aż do papieża Gregora VII; N. r. Lewandowski; — b) dla uczni ewangelickich połączonych z uczniami klasy IIej: historia kościoła od czasu wyniesienia chrześcijaństwa do

des Christenthums zur Staatsreligion unter Konstantin dem Großen bis zu der Kirchenversammlung zu Nisa (337 — 1409); die Pastoralbriefe, der 1. und 2. an den Timotheus, der Brief an den Titus, die Apostelgeschichte nach dem griechischen Texte gelesen und erläutert; Rector Schubert.

9. Geschichte, 2 Stunden, das Mittelalter nach Beck's Lehrbuch; D. L. Petersek.

10. Physik, 2 Stunden, von der Wurfbewegung, der Centralbewegung, der schiefen Ebene, dem Keile und der Schraube, dem Pendel, dem Stosse, von dem Magnetismus und der Elektrizität nach Brettner's Leitfaden; D. L. Dr. Milewski.

11. Mathematik, 4 Stunden, davon 2 St. Arithmetik, Wiederholung der Lehre von den Logarithmen, Theorie der Gleichungen, Lehre von den Progressionen, die Hauptsätze der Kombinationslehre und der binomische Lehrsatz; — 2 St. Geometrie, Wiederholung der ebenen Trigonometrie, Stereometrie, nach Brettner's Lehrbüchern, Rückgabe größerer mathematischer Arbeiten, deren im Ganzen 8 angefertigt wurden; D. L. Dr. Milewski.

Secunda.

Ordinarius: Oberlehrer Dr. Szostakowski.

1. Griechisch, 7 Stunden, davon 1 St. Syntax, Durchnahme der Exercitien, Extemporalien; 3 St. Xenoph. Anab. lib. II. Cyrop. lib. I. II; D. L. Dr. Jerzykowski; — 3 St. Homer Odyss. l. XVI — XIX, bis Weihnachten der Direktor, darauf S. K. Martens.

2. Latein, 8 Stunden, davon 2 St. Grammatik und Durchnahme der wöchentlichen Exercitien, drei-

godności religii państwa pod Konstantynem wielkim aż do soboru w Pizie (337 — 1409); czytano i objaśniano listy pastoralne, Iwszy i drugi do Tymoteusza, list do Tytusa, dzieje apostołskie podług greckiego oryginału; Rector Schubert.

9. Historia, 2 godziny, historia średnia, podług Beka; N. w. Petersek.

10. Fizyka, 2 godziny, o ruchu ciał krzywoliniowym, o płaszczyźnie pochyłej, klinie i śrubie, o wahadłach i o uderzaniu się ciał, potem nauka o magnetyzmie i elektryczności podług Brettnera; N. w. Dr. Milewski.

11. Matematyka, 2 godziny, z tych 2 godziny arytmetyki, powtórzenie nauk o logarytmach, teoria równań, o postępach, nauka kombinacji i twierdzenie binomiczne; — 2 godz. geometryi, powtórzenie trigonometrii prostokątnej i stereometrii, podług Brettnera książek matematycznych; rozbieranie wypracowań matematycznych większych, których 8 w ogóle oddano; N. w. Dr. Milewski.

Klassa II.

Ordynaryusz: Nauczyciel wyższy Dr. Szostakowski.

1. Język grecki, 7 godzin, z tych 1 godzina składnia, rozbierano extemporalia i exercit; 3 godz. Xenof. Anab. ks. II. Cyrop. sk. I. i II.; N. w. Dr. Jerzykowski; — 3 godz. Hom. Odyss. XVI — XIX, aż do Bożego Narodzenia Dyrektor, potem K. Martens.

2. Język łaciński, 8 godz'n, z tych 2 godz. grammatyka i rozbieranie exercit. co tydzień, i

- wöchentlichen Ertemporalien, nach Heinrichs Übungen; — 4 St. Livius l. I. — III.; D. L. Dr. Szostakowski; — 2 St. Virgil Eclog. III. Aen. l. IV. D. L. Dr. Jerzykowski.
3. Französisch, 2 Stunden, davon 1 St. Grammatik: von den unregelmäßigen Zeitwörtern bis zur Syntax der Adjectiven incl. nach Herrmann, eingeübt an den dazu gehörigen Beispielen; dreiwöchentliche Exercitien; 1 St. Lectüre aus Ideler und Nolte III. Th. Staël-Holstein, Humboldt, De las Cases, Volney; G. L. Stephan.
4. Hebräisch, 2 Stunden, Formenlehre bis zu den schwachen Verbalwurzeln nebst den Übungsstücken nach Seffer's Elementargrammatik; N. L. Lewandowski.
5. Polnisch, 2 Stunden, davon 1 St. Lesen und Erklären klassischer Werke und Beurtheilung der vierwöchentlichen freien Ausarbeitungen; 1 St. die Lehre von der Dichtkunst nach Cegielski's Handbuche; Revision der Privatlectüre; D. L. Dr. Jerzykowski.
6. Deutsch, 3 Stunden, allgemeine Grammatik; Poetik; Deklamation; Lectüre und Erklärung von Musterstücken; Anleitung zum Disponiren und Ausarbeiten gestellter Aufgaben; Beurtheilung der dreiwöchentlichen freien Ausarbeitungen; Revision der Privatlectüre; D. L. Dr. Szostakowski.
7. Religionslehre, 2 Stunden, a.) für die katholischen Schüler: die vorchristlichen Offenbarungen nebst einer Einleitung in das alte Testament; Lesen ausgewählter Stücke aus demselben, nach Wujek's Bibel; N. L. Lewandowski. — b.) für die evangelischen Schüler, zusammen mit Prima.
8. Geschichte und Geographie, 2 Stunden, Einleitung in die Geschichte; Geschichte der ältesten Staaten Asiens und Afrika's, hierauf griechische und macedonische Geschichte bis auf Alexanders Tod,
- extemp. co 3 tygodnie oddawanych, podług Heinrichena; — 4 godz. Liwiusza ks. I — III; N. w. Dr. Szostakowski; — 2 godz. Virgil. Eclog. III. Aen. l. IV. N. w. Dr. Jerzykowski.
3. Język francuzki, 2 godziny, z tych 1 godz. grammatyki, od nieforemnych słów aż do składni przymiotników podług Hermanna, z zastosowaniem przykładów do tłumaczenia; co 3 tygodnie exereit.; extemporalia; w 1 godz. czytano z Idelera i Nolte III. cz. Staël-Holstein, Humboldt, De las Cases, Volney; N. g. Stephan.
4. Język hebrajski, 2 godziny, etymologia aż do słowa słabych źródłosłowów wraz z przykładami podług Seffera; N. r. Lewandowski.
5. Język polski, 2 godziny, z tych w jednej czytano i objaśniano klasycznych pisarzy i rozbierno wypracowania co 4 tygodnie oddawane; w drugiej wykładano z książki Cegielskiego naukę o poezji; przeglądano zeszyty zawierające wyciągi z dzieł w domu czytanych; N. w. Dr. Jerzykowski.
6. Język niemiecki, 3 godziny, grammatyka powszechna, poetyka, ćwiczo się w deklamowaniu, czytano i objaśniano wyjątki z celniejszych pisarzy; wykładano naukę o rozkładzie i obrabianiu podanych tematów; oceniano pismienne wypracowania, które co 3 tygodnie były oddawane; przeglądano to, co uczniowie w domu czytali; N. w. Dr. Szostakowski.
7. Nauka religii, 2 godziny, a) dla uczni katolickich: przed chrześcijańskie objawienia z wstępem do starego przymierza; czytano niektóre wyimki z niego podług Biblii Wujka; N. r. Lewandowski; — b) dla uczni ewangelickich, zob. klasa I.
8. Historia i Geografia, 2 godziny, wstęp do historyi; historia najdawniejszych państw Azji Afryki, potem historia grecka i macedońska aż do śmierci Alexandra razem z szczegółowem

mit specieller Berücksichtigung der alten Geographie dieser Länder, nach Beck's Lehrbuch 2. Curs; D. L. Peterek.

9. Physik, 2 Stunden, Einleitung in die Physik, von den allgemeinsten Körperphänomenen, von der Ruhe und Bewegung im Allgemeinen und den Hindernissen der Bewegung, vom Hebel, der Rolle, dem Rad an der Welle, den Flaschenzügen und Räderwerken, dem Schwerpunkte und dem freien Falle der Körper, nach Brettner's Leitfaden; D. L. Dr. Milewski.

10. Mathematik, 4 Stunden, davon 2 St. Arithmetik, von den vier Operationen mit Polynomen, den Decimalbrüchen, den Kettenbrüchen, vom Potenziren, Extrahiren und den Wurzelgrößen, nach Brettner's Leitfaden; — 2 St. Geometrie, Vollenbung der Planimetrie, ebene Trigonometrie, nach Brettner's Lehrbuche; Rückgabe der größeren mathematischen Ausarbeitungen, deren im Ganzen 6 angefertigt wurden; D. L. Dr. Milewski.

— wykładem stariej Geografii tych krajów, podług Beka, Lehrbuch 2. Curs; N. w. Peterek.

9. Fizyka, 2 godziny, wstęp do fizyki, o najogólniejszych zjawiskach ciał, o równowadze i ruchu, o dźwigni, o krążku, o kołowrocie, o błokach złożonych i o kołach zębatych, o środku ciężkości, o spadaniu ciał, podług Brettnera Leitfaden; N. w. Dr. Milewski.

10. Matematyka, 4 godziny, z tych 2 godziny arytmetyki, o czterech działaniach z wielowyzrazami, o ułamkach dziesiętnych i łańcuchowych, o potęgowaniu, pierwiastkowaniu i o wyrazach pierwiastkowych, podług Brettnera; — 2 godz. Geometrii, dokończenie planimetrii-trigonometrii prostokątnej; rozbieranie wypracowań matematycznych większych, których 6 w ogóle oddano; N. w. Dr. Milewski.

T e r t i a .

Ordinarius: Oberlehrer Peterek.

1. Griechisch, 6 Stunden, die Verba auf μ , die unregelmäßigen Verba und die Lehre von der Wortbildung nach Enger's Elementargrammatik; Correctur der wöchentlichen Exercitien und dreiwöchentlichen Extemporalien; 3 St. Xenoph. Anab. lib. III. IV. c. 1 — 5; im Sommersemester 2 St. Formenlehre des epischen Dialekts, Hom. Odys. I. 1. — 100. D. L. Peterek.

2. Latein, 8 Stunden, davon 1 St. Grammatik, die Syntax der Casus wiederholt und beendet,

K l a s s a I I I .

Ordynaryusz: Nauczyciel wyższy Peterek.

1. Język grecki, 6 godzin, słowa na μ , słowa nieregularne i tworzenie wyrazów podług Engera Elementargrammatik; poprawiano exercit., które co tydzień i extemporal., które co trzy tygodnie były oddawane; 3 godz. Xenoph. Anab. ks. III. IV. 1 — 5; w półroczu letniem 2 godz. nauka o formach dialektu epicznego, Hom. Odys. I. 1 — 100; N. w. Peterek.

2. Język łaciński, 8 godzin, z tych 1 godz. grammatyki, powtórzono i uzupełniono składnią

- dann die Syntax des Verbums, nach Putzsch; — 1 St. Übungen im Übersetzen nach Hottenrott; — 1 St. Correctur der wöchentlichen Exercitien; dreiwöchentliche Extemporalien; — 3 St. Caesar de b. G. V. VI.; D. L. Dr. Jerzykowski; — 2 St. Ovid Metam. VIII. 183 — 232; 611 — 724; VI. 152 — 303.; XIII. 420 — 575; 1 — 398; metrische Übungen nach Friedemann; D. L. Peterek.
3. Französisch, 2 Stunden, Formenlehre bis zu den unregelmäßigen Zeitwörtern, eingeübt an den Beispielen nach Herrmann's Grammatik; zweiwöchentliche Exercitien; G. L. Stephan.
4. Polnisch, 2 Stunden, Lesen und Erklären einiger Stücke von Krasiński und Kochanowski; Übungen im Deklamiren und freien Vortrage; Beurteilung der dreiwöchentlichen freien Ausarbeitungen. G. L. Dr. Morowski.
5. Deutsch, 4 Stunden, davon 2 St. Übersetzen aus dem Polnischen (Wypisy von Popliński); — 1 St. Übungen im Lesen, Nachzählen und Deklamiren nach Bach's Leseuche; 1 St. Exercitien, freie Arbeiten und orthographische Übungen; G. L. Polster.
6. Religionslehre, 2 Stunden, a.) für die katholischen Schüler: Wiederholung der Glaubenslehre mit besonderer Erklärung der Cerimonien bei der h. Messe, Pflichtenlehre, nach Ontrup; Lesen der Philothea von Fr. Salesius; N. L. Lewandowski. — b.) für die evangelischen Schüler, zusammen mit Quarta: die Lehre von den h. Sacramenten nach dem symbolischen Katechismus; die betreffenden Hauptstücke sind memorirt worden, so wie auch einzelne Lieder aus der Sammlung von Otto Schulz; Erklärung des 2. und 3. Artikels des christlichen Glaubens; gelesen und erläutert wurden das Evangelium Lukas, Johannes und die Apostelgeschichte nach dem deutschen Text; Rector Schubert.
7. Geschichte und Geographie, 3 Stunden, davon 2 St. allgemeine Übersicht der Geschichte von
50. przypadków, potem składnią słowa podług Putzsch; — 1 godz. ćwiczenia w tłumaczeniu podług Hottenrotta; 1 godz. poprawiano exercit., które co tydzień były oddawane; co trzy tygodnie pisano extemporalia; 3 godz. Caes. de b. G. V. VI.; N. w. Dr. Jerzykowski; — 2 godz. Ovid Metam. VIII. 183—232; 611 — 724; VI. 152 — 303; XIII. 420 — 575; 1 — 398., ćwiczenia metryczne podług Friedemanna; N. w. Peterek.
3. Język francuzki, 2 godziny, etymologia aż do słów nieforemnych z zastosowaniem przykładów do tłumaczenia podług Hermanna; co dwa tygodnie exercitia; N. g. Stephan.
4. Język polski, 2 godziny, czytano i objaśniano niektóre kawałki z Krasickiego i Kochanowskiego, ćwiczone się w deklamowaniu i w wolnym wykładzie; rozbierano wypracowania domowe co trzy tygodnie oddawane; N. g. Dr. Morowski.
5. Język niemiecki, 4 godziny, z tych 2 godz. tłumaczenie z polskiego (Wypisy Poplińskiego); — 1 godz. ćwiczenia w czytaniu, opowiadaniu i deklamowaniu podług wypisów Bacha; — 1 godz. poprawianie ćwiczeń domowych jako ćwiczeń ortograficznych; N. g. Polster.
6. Nauka religii, 2 godziny, a) dla uczni katolickich: powtórzono naukę wiary z szczegółowem objaśnieniem obrządków przy mszy ś.; nauka obyczajów, podług Ontrupa; czytano Filoteę Franciszka Salezego; N. r. Lewandowski; — b) dla uczni ewangelickich połączonych z uczniami klasy IVtój: nauka o sakramentach świętych podług symbolicznego katechizmu; z tém ściśle połączonych rozdziałów głównych uczono się na pamięć, jako też i niektórych pieśni ze zbioru Otto Schulza; objaśniano drugi i trzeci artykuł wiary chrześcijańskiej; czytano i objaśniano ewangelią Łukasza, Jana i dzieje apostołów podług tekstu niemieckiego; Rector Schubert.
7. Historia i Geografia, 3 godziny, z tych 2 godz. ogólny przegląd historii od spustoszenia

der Zerstörung des weströmischen Reiches bis zur französischen Revolution, nach Beck's Lehrbuch: — 1 St. Wiederholung der Geographie Europa's, die Geographie von Asien, Afrika, Amerika nach Jerzykowski's Leitfaden; D. L. Peterek.

8. Naturgeschichte, 1 Stunde, Mineralogie; D. L. Dr. Milewski.

9. Mathematik, 3 Stunden, davon 1 St. Arithmetik, die Theorie der gewöhnlichen Brüche, Decimalbrüche, Kettenbrüche, nach Brettners Lehrbuch; — 2 St. Geometrie, Wiederholung des Pensums der Quarta, dann von den Parallellinien und den Parallelogrammen, von der Vergleichung der letzteren mit einander und mit den Dreiecken hinsichtlich des Flächeninhalts, Auflösung der darauf beruhenden Aufgaben, von der Ähnlichkeit geradliniger Figuren und der Ausmessung derselben, nach Brettners Lehrbuch; D. L. Dr. Milewski.

Quarta.

Ordinarius: Gymnasiallehrer Dr. Morowski.

1. Griechisch, 5 Stunden, Formenlehre bis zu den Verben auf μ , nach Enger's Elementargrammatik, praktisch eingeübt an den Beispielen aus desselben Übungsbuche; wöchentliche Exercitien, dreiwöchentliche Extemporalien; G. L. Dr. Morowski.

2. Latein, 8 Stunden, davon 3 St. Syntax der Casus nach Putsche eingeübt an den Beispielen aus Hottenrott's Übungsbuche; — 1 St. wöchentliche Exercitien, dreiwöchentliche Extemporalien; — 4 St. Cornel. Iphicrates, Chabrias, Timotheus, Epaninondas, Pelopidas, Phocion; G. L. Dr. Morowski.

państwa zachodnio rzymskiego aż do francuzkiej rewolucyi, podług Beka; — 1 godz. powtórzenie geografii Europy, geografia Azji, Afryki, Ameryki podług rysu Jerzykowskiego; N. w. Peterek.

8 Historia naturalna, 1 godzina, mineralogia; N. w. Dr. Milewski.

9. Matematyka, 3 godziny, z tych 1 godzina Arytmetyki, teoria ułamków prostych, ułamki dziesiętne i łańcuchowe, podług Brettnera; — 2 godz. Geometrii, powtórzono pensum dla IV przeznaczone, potem o liniach równoległych i równoległobokach, o porównaniu równoległobokach ze sobą i z trójkątami co do powierzchni, rozwiązanie na tém opartych zadań, o podobieństwie i wymiarze prostoliniowych figur, podług Brettnera; N. w. Dr. Milewski.

Klasa IV.

Ordynaryusz: Nauczyciel gimnazyalny Dr. Morowski.

1. Język grecki, 5 godzin, etymologia aż do słów na μ , podług Engera grammatyki z zastosowaniem do reguł grammatycznych przykładów do tłumaczenia z Engera „Übungsbuch“, co tydzień oddawano exercit., a co trzy tygodnie extemporalia; N. g. Dr. Morowski.

2. Język łaciński, 8 godzin, z tych 3 godz. składnia przypadków podług Putsche, połączona z tłumaczeniem stósownych przykładów z Hottenrotta „Übungsbuch“; w 1 godz. oddawano i poprawiano co tydzień exercit., co trzy tygodnie extemporalia; — 4 godz. Cornel. Iphicrates, Chabrias, Timotheus, Epaninondas, Pelopidas, Phocion; N. g. Dr. Morowski.

3. Polnisch, 2 Stunden, Lesen und Erklären von Musterstücken aus Popliński's Wypisy I. Th., Übungen im Nacherzählen und Deklamiren, Beurtheilung der dreiwöchentlichen freien Arbeiten; G. L. Dr. Morowski.
4. Deutsch, 4 Stunden, davon 1 St. die Lehre vom einfachen und zusammengesetzten Satze, praktisch eingeübt an gelesenen Stücken nach Schweminski; 1 St. Übungen im Deklamiren; — 2 St. Übersetzen aus dem Polnischen nach Popliński; zweiwöchentliche orthographische Übungen; die polnischen Schüler lieferten zweiwöchentlich ein Exercitium, die deutschen einen Aufsatz nach vorgelesenen Mustern; G. L. Polster, nach Weihnachten S. C. Martens.
5. Religionslehre, 2 Stunden, a.) für die katholischen Schüler: Glaubenslehre nach Dntrup; N. L. Lewandowski; — b.) für die evangelischen Schüler, zusammen mit Tertia.
6. Geschichte und Geographie, 3 Stunden, davon 2 St. allgemeine Übersicht der ältesten Geschichte, griechische und römische Geschichte bis zur Schlacht bei Actium, nach Beck's Lehrbuch; — 1 St. Geographie von Europa, nach Jerzykowski's Leitfaden; D. L. Peterck.
7. Naturgeschichte, 1 Stunde, Zoologie, vorzüglich die Rückgratthiere, nach Burmeister; L. L. Dr. Milewski.
8. Mathematik, 4 Stunden, davon 1 St. Arithmetik, von den entgegengesetzten Zahlen im Allgemeinen und von den vier Species mit Monomen; — 2 St. Geometrie, allgemeine Vorbegriffe, von den geraden Linien, von den Winkeln im Allgemeinen, von der Congruenz der Dreiecke und deren Eigenschaften, Auflösung darauf beruhender Aufgaben; — 1 St. Rechnen, Theorie der gewöhnlichen und der Decimal-Brüche, Proportionslehre und Auflösung darauf beruhender Aufgaben, nach Brettner's Lehrbüchern; D. L. Dr. Milewski.
3. Język polski, 2 godziny, czytano i objaśniano znaczniejsze wyimki z autorów podług Poplińskiego Wypisów cz. I., ćwiczone się w opowiadaniu i deklamowaniu, rozbierano wolne wypracowania co trzy tygodnie oddawane; N. g. Dr. Morowski.
4. Język niemiecki, 4 godziny, z tych 1 godz. nauka o zdaniach pojedynczych i składanych, połączona z czytaniem stósownych wyimek podług Schweminskiego; — 1 godz. ćwiczenia w deklamowaniu; — 2 godz. tłumaczenie z polskiego z Wypisów Poplińskiego; co 2 tygodnie ćwiczenie ortograficzne; polscy uczniowie oddali co 2 tygodnie exercitium, niemieccy wolne wypracowanie podług przeczytanych wzorów; N. g. Polster, po Bożem Narodzeniu K. Martens.
5. Nauka religii, 2 godziny, a) dla uczni katolickich: nauka wiary podług Ontrupa; N. r. Lewandowski; — b) dla uczni ewangelickich, zob. klasa III.
6. Historia i Geografia, 3 godziny, z tych 2 godz. ogólny przegląd historii najdawniejszej, historia grecka i rzymska aż do bitwy pod Actium, podług Beka; — 1 godz. geografia Europy podług rysu Jerzykowskiego; N. w. Peterck.
7. Historia naturalna, 1 godzina, Zoologia, osobliwie o zwierzętach kościstych, podług Burmeistra; N. w. Dr. Milewski.
8. Matematyka, 4 godziny, z tych 1 godzina, Arytmetyki, o liczbach względnych w ogólności i o czterech działaniach z jednowyrazami; — 2 godz. Geometrii, wstęp ogólny, o liniach prostych, o kątach w ogólności, o przystawianiu trójkątów i ich własnościach, rozwiązanie na tém opartych zadań; — 1 godz. Teorya ułamków prostych i dziesiętnych, nauka o proporcji i rozwiązywaniu na niej opartych zadań, podług Brettnera książek matematycznych; N. w. Dr. Milewski.

Q u i n t a .

Ordinarius: Gymnasiallehrer *Polster*.

1. Latein, 8 Stunden, Wiederholung und Beendigung der Formenlehre, die wichtigsten Regeln der Syntax, mündliche Übersetzungsübungen, nach Popliński's Grammatik und Übungsbuche, wöchentliche Exercitien, zweiwöchentliche Extemporalien; G. L. *Polster*.
2. Deutsch, 5 Stunden, Wiederholung der Formenlehre und das Wichtigste aus der Syntax, Übungen im Übersetzen aus dem Polnischen nach Popliński's Elementarbuch, im Lesen, Deklamieren und Nacherzählen nach Schwemiński's Auswahl; wöchentlich ein Exercitium und eine orthographische Übung abwechselnd; G. L. *Polster*.
3. Polnisch, 3 Stunden, davon 1 St. Satzlehre nach Szostakowski's Grammatik; — 1 St. Übungen im Lesen, Deklamieren und Nacherzählen nach Popliński's Wybor; — 1 St. Correctur der zweiwöchentlichen schriftlichen Arbeiten; G. L. Dr. *Morowski*.
4. Religionslehre, 2 Stunden, a.) für die katholischen Schüler: biblische Geschichte des neuen Testaments nach eigenem Leitfaden; einige Sonntags- und Feiertags-Evangelien wurden memorirt; N. L. *Lewandowski*; — b.) für die evangelischen Schüler, zusammen mit Serta: biblische Geschichte des alten und neuen Testaments nach dem Leitfaden von Preuß; Einprägung der beigefügten Liederverse und Sprüche; Erklärung des 1. Hauptstücks nach dem symbolischen Katechismus; Rector *Schubert*.

K l a s s a V .

Ordynaryusz: Nauczyciel gimnazjalny *Polster*.

1. Język łaciński, 8 godzin, powtórzono i uzupełniono etymologią, podano najważniejsze reguły syntaktyczne, ćwiczone się w tłumaczeniu, podług Poplińskiego grammatyki i przykładów do tłumaczenia, co tydzień oddawano exercitia a co dwa tygodnie extemporalia; N. g. *Polster*.
2. Język niemiecki, 5 godzin, powtórzono etymologią i podawano najważniejsze reguły z składni, ćwiczone się w tłumaczeniu z polskiego podług Poplińskiego „Elementarbuch“, w czytaniu, deklamowaniu i opowiadaniu podług Wypisów Schwemińskiego; co tydzień oddawano exercitium i ćwiczenie ortograficzne; N. g. *Polster*.
3. Język polski, 3 godziny, z tych 1 godzina nauka o zdaniu podług grammatyki *Szostakowskiego*; 1 godz. ćwiczenia w czytaniu, deklamowaniu i opowiadaniu podług Poplińskiego *Wyboru*; — 1 godz. rozbierano domowe wypracowania, które co dwa tygodnie były oddawane; N. g. Dr. *Morowski*.
4. Nauka religii, 2 godziny, a) dla uczni katolickich: dzieje nowego przymierza podług własnej książki; niektórych Ewangelii na niedzielę i święta uczono się na pamięć; N. r. *Lewandowski*; — b) dla uczni ewangelickich z uczniami klasy VI. połączonych: dzieje starego i nowego przymierza podług *Preussa*; uczono się na pamięć załączonych pieśni i przypowieści; objaśniano pierwszy rozdział główny podług symbolicznego katechizmu; *Rector Schubert*.

5. Geschichte und Geographie, 3 Stunden, davon 1 St. Geschichte der alten Völker, welche mit dem jüdischen in Berührung getreten sind, als der Ägypter, Phönizier, Assyrier, Babylonier, Meder und Perser und die Hauptmomente der griechischen Geschichte; N. L. Lewandowski; — 2 St. Geographie von Europa, Asien, Amerika; N. L. Lewandowski, nach Weihnachten S. K. Martens.	5. Historia i Geografia, 3 godziny, z tych 1 godzina dzieje starożytnych narodów mających styczność z narodem żydowskim, jako to Egipcyan, Fenicyan, Assyryjczyków, Babilończyków, Medów i Persów, wraz z głównymi zarysami z historii greckiej; N. r. Lewandowski; — 2 godz. geografii Europy, Azji, Ameryki, N. r. Lewandowski, po Bożem Narodzeniu; K. Martens.
6. Naturgeschichte, 2 Stunden, Zoologie; G. L. Stephan.	6. Historia naturalna, 2 godziny, Zoologia, N. g. Stephan.
7. Rechnen, 4 Stunden, die Brüche, Decimalbrüche, geometrischen Verhältnisse und Proportionen, die Regel de tri, nach Brettner's Leitfaden; G. L. Polster.	7. Rachunki, 4 godziny, ułamki proste i dziesiętne, stósunki i proporcye geometryczne, reguła trzech, podług Brettnera; N. g. Polster.

S e x t a .

Ordinarius: Gymnasiallehrer Stephan.

1. Latein, 8 Stunden, die regelmäßige Formenlehre nach Popliński's Grammatik, eingeübt an den Beispielen aus desselben Übungsbuche; wöchentliche Exercitien, zweiwöchentliche Extemporalien; G. L. Stephan.
2. Deutsch, 5 Stunden, die regelmäßige Formenlehre und die wichtigsten unregelmäßigen Zeitwörter nach Schwemiński, Übungen im Übersetzen nach Popliński, im Lesen, Nacherzählen und Deklamiren nach Schwemiński; wöchentliche Exercitien und orthographische Übungen; G. L. Stephan.
3. Polnisch, 3 Stunden, die Formenlehre und das Wichtigste aus der Satzlehre nach Szostakowski's Grammatik; Lesen aus Popliński's Wypisy, Declamirübungen, schriftliche Arbeiten; D. L. Dr. Serzykowski.

K l a s s a V I .

Ordynaryusz: Nauczyciel gimnazjalny Stephan.

1. Język łaciński, 8 godzin, etymologia w głównych zarysach podług grammatyki Poplińskiego, z zastosowaniem przykładów do tłumaczenia tegoż; co tydzień pisano exercitia, a co dwa tygodnie extemporalia; N. g. Stephan.
2. Język niemiecki, 5 godzin, etymologia w głównych zarysach i najgłówniejsze słowa nieforemne podług Schwemińskiego; ćwiczenie w tłumaczeniu podług Poplińskiego, w czytaniu, opowiadaniu i deklamowaniu podług Schwemińskiego; co tydzień exercitia i ćwiczenia ortograficzne; N. g. Stephan.
3. Język polski, 3 godziny, etymologia i najgłówniejsze rzeczy z nauki o zdaniu podług grammatyki Szostakowskiego; czytanie z Wypisów Poplińskiego, deklamowanie, wypracowania piśmienne; N. w. Dr. Jerzykowski.

4. Religionslehre, 2 Stunden, a.) für die katholischen Schüler: biblische Geschichte des alten Testaments nebst der Geographie vom h. Lande; Anleitung zum Dienst bei der h. Messe, beides nach eigenem Leitfaden; N. L. Lewandowski; — b.) für die evangelischen Schüler, zusammen mit Quinta.

5. Geographie, 2 Stunden, allgemeine Übersicht der Erdtheile nach Jerzykowski's Leitfaden; N. L. Lewandowski, nach Weihnachten S. K. Martens.

6. Naturgeschichte, 1 Stunde, Zoologie, S. L. Stephan.

7. Rechnen, 4 Stunden, das Numeriren, die vier Grundoperationen mit unbenannten und benannten ganzen Zahlen, nach Brettner's Rechenbuche; S. L. Roil.

Den Gesang-Unterricht ertheilte der Hilfslehrer Roil in 8 Stunden, von denen 1 auf Tertia, 1 auf Quarta, je 2 auf die beiden unteren Klassen fielen, 1 zu gemeinschaftlichen Übungen für die Vorgerückteren aus allen Klassen bestimmt war.

Derselbe ertheilte den Unterricht

im Schönschreiben in je 2 Stunden in den beiden unteren Klassen;

im Zeichnen nach Vorlegeblättern in je 2 Stunden in den drei unteren Klassen und in 1 gemeinschaftlichen Stunde für die Schüler der drei oberen Klassen; endlich

in den Turnübungen, welche in 4 Tagen der Woche, zu 2 Stunden für jede Klasse stattfanden.

4. Nauka religii, 2 godziny, a) dla uczni katolickich: dzieje starego przymierza z opisem ziemi ś.; uczono się ministrantury, podług książek własnych; N. r. Lewandowski; — b) dla uczni ewangelickich zob. klasa V.

5. Geografia, 2 godziny, ogólny przegląd pięciu części kuli ziemskiej podług Geografii Jerzykowskiego; N. r. Lewandowski, po Bożem Narodzeniu K. Martens.

6. Historia naturalna, 1 godzina, Zoologia, N. g. Stephan.

7. Rachunki, 4 godziny, liczenie, cztery działania proste z bezimiennymi i imiennymi liczbami całymi, podług Brettnera; N. p. Roil.

Godziny śpiewu dawał Nauczyciel pomocniczy Roil 8 razy w tydzień, 1 godz. w klasie III., 1 godz. w klasie IV., a po dwie godziny w dwóch klassach niższych, 1 godz. przeznaczona była na wspólne ćwiczenie tych, którzy już w śpiewaniu nieco postąpili.

Ten sam dawał także

kaligrafią po dwie godziny w dwóch klassach niższych;

rysunki podług wzorów po dwie godziny w trzech niższych klassach a 1 godz. dla uczni trzech klass wyższych; nakoniec pod przewodnictwem tego samego Nauczyciela odbywały się

ćwiczenia gimnastyczne cztery razy w tydzień, po dwie godziny z każdą klassą.

B. Verordnungen der Behörden.

1. Vom 10. December 1847. Für die Folge sind 282 Exemplare des Programms der Anstalt einzureichen.

2. Vom 13. Januar. 1848. Der Director wird beauftragt, mit dem hiesigen Pfarramtsverweser Rücksprache zu nehmen wegen Abtretung eines Grundstückes Behufs Erbauung eines mit dem hiesigen Gymnasium zu verbindenden Alumnats.

3. Vom 17. Januar. Das Lehrer-Collegium wird auf Veranlassung des Herrn Ministers zu gutachtlicher Äußerung über die Zweckmäßigkeit der sogenannten Silentien, wie sie bei den katholischen Gymnasien Westphalens bestehen, aufgefordert.

4. Vom 2. März. Mittheilung über die von des Königs Majestät genehmigte Errichtung einer Central-Bildungs-Anstalt in Berlin für Lehrer in den Leibesübungen an den Unterrichts-Anstalten der Monarchie.

5. Vom 26. März. Zufertigung des von den Königlichen Ministerien der geistlichen Angelegenheiten und der Finanzen ausgefertigten Etats für das hiesige Gymnasium pro 18⁴⁸/₅₀.

6. Vom 15. Juni. In Folge des Ministerial-Rescripts vom 8. Juni wird das Lehrer-Collegium aufgefordert, seine Wünsche und Anträge Behufs einer Reform resp. Reorganisation der höheren Lehranstalten auszusprechen.

B. Rozporządzenia Władz wyższych.

1. Z dnia 10. Grudnia 1847. Na przyszłość ma szkoła 282 exemplarzy programmów przesyłać.

2. Dnia 13. Stycznia 1848. Upoważniano Dyrektora porozumieć się z proboszczem miejscowym czyliby nie mógł ustąpić kawałka gruntu dla wybudowania alumnatu, mającego się połączyć z tu-tejszym gimnazjum.

3. Dnia 17. Stycznia. Z polecenia ministerjalnego wezwano kolegium nauczycieli, aby oświadczyło swe zdanie względem silencjów, które po gimnazyach katolickich w Westfalji pozaprowadzono.

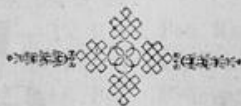
4. Dnia 2. Marca. Zawiadumiła Przesw. Rada Szkólna, że Najjaśniejszy Pan założył w Berlinie główny instytut dla nauczycieli, którzy mają przewodniczyć ćwiczeniom gimnastycznym po zakładach państwa.

5. Dnia 26. Marca. Przesłano etat dla gimnazjum na rok 18⁴⁸/₅₀ położony przez ministra spraw duchownych i finansów.

6. Dnia 15. Czerwca. Stósownie od rozporządzenia ministerjalnego z dnia 8. Czerwca wezwane zostało kolegium nauczycielskie, aby wynosiło swe życzenia i wnioski względem reformy resp. reorganizacyi szkół wyższych.

7. Die vorgesetzte Behörde übersendet zur Kenntnissnahme das von Dr. Plösz herausgegebene Vocabulaire systematique nebst dem Urtheil eines Sachverständigen über dieses Werk, so wie die Gesangschule von Schaertlich, gleichfalls von einem Gutachten eines Sachverständigen begleitet; zu weiterer Verbreitung 3 Exemplare der von dem Rector des Martinsstiftes zu Erfurt, Reinthaler herausgegebenen Königsworte in Volksliedern und macht im Auftrage des Herrn Ministers auf die in dem geographischen Institut zu Weimar zweckmäßig angefertigten Globen aufmerksam.

7. Władza przełożona przesłała dzieło Dra. Ploetz pod tyt. „Vocabulaire systematique“ i sprawozdanie o niem obeznanego z tym przedmiotem meża — szkołę do śpiewania także ze sprawozdaniem znawcy tego przedmiotu — ku upowszechnieniu trzy eksemplarze dzieła „Königsworte in Volksliedern“, które wydał Reinthaler rektor instytutu Marcina w Erfurcie — i zwraca uwagę na globy, które instytut jeograficzny w Wejmarze praktycznie wykonywa.

II.

Chronik des Gymnasiums.

Das Schuljahr wurde am 15. October mit der Feier des Geburtsfestes Sr. Majestät des Königs eröffnet, welche ein vierstimmiger Gesang der Schüler einleitete, auf den die von dem Director gehaltene Festrede folgte und die ein vierstimmiger Gesang beschloß. Nach dieser Schulfeierlichkeit wohnten Lehrer und Schüler dem in der Pfarrkirche abgehaltenen Gottesdienste bei.

Da in diesem Schuljahre die Eröffnung der Prima stattfand, wurden die beiden noch vakanten Lehrstellen durch den Oberlehrer Peterek aus Trzemeszno, welcher zum ersten Oberlehrer am hiesigen Gymnasium befördert wurde, und den seitherigen Schulamts-Kandidaten Stephan aus Conitz besetzt, welche beim Beginn

Kronika Gimnazyum.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 15. Października uroczystym obchodem urodzin Jego Królewskiej Mości. Rozpoczęto uroczystość tę śpiewem na cztery głosy, potem Dyrektor miał mowę zastosowaną do uroczystości, którą śpiew na cztery głosy zakończył. Po tej uroczystości udali się nauczyciele z uczniami na Mszę Świętą do kościoła farnego.

Gdy w tym roku szkolnym klasę I. otworzono, miejsca dotąd jeszcze wakuujące obsadzono w ten sposób, że Peterek dotychczas Nauczyciel wyższy przy gimnazyum w Trzemesznie, otrzymał przy gimnazyum tutajszem pierwsze miejsce, Stephan, który dotąd był kandydatem w Chojnicach, ostatnie.

des neuen Schuljahres vom dem Director in ihren neuen Wirkungskreis eingeführt wurden.

Eine weitere Vermehrung der Lehrkräfte wurde der Anstalt dadurch zu Theil, daß der Schulamts-Candidat Martens vom Januar ab sein Probejahr an unserer Anstalt antrat.

Der Unterricht wurde ohne eine erhebliche Störung bis gegen das Ende des Winter-Semesters fortgeführt. Da traten jene betrübenden Vorfälle im Großherzogthum ein, die auch auf unsere Anstalt die nachtheiligsten Folgen ausübten. Schon am 27. März sahen wir uns genöthigt, die Schule zu schließen und wenn auch der Unterricht nach einer Unterbrechung von 5 Wochen wieder aufgenommen wurde, so fanden sich doch im Anfange nur sehr wenige Schüler ein und mußte dadurch, daß ein ganzes Vierteljahr hindurch einzelne Schüler nach und nach wieder hinzutraten, das Unterrichten eben so unerfreulich als für einen großen Theil der Schüler erfolglos bleiben.

Am 28. October v. J. besuchte uns der Herr Regierungs-Rath Wendt und wohnte von 8—12 Uhr dem Unterrichte in allen Klassen bei. Außerdem fand eine zweimalige Revision des Gymnasiums durch den Departements-Rath Herrn Regierungs-Rath Dr. Brettner statt, am 6. und 7. December v. J. und am 31. Mai d. J. Endlich beehrte uns am 4. September d. J. der Königl. Ober-Präsident Herr von Beurmann mit seinem hohen Besuche und wohnte dem Unterricht in mehreren Klassen bei.

Durch den Tod verlor die Anstalt in diesem Jahre zwei Schüler, am 12. October v. J. den Secundaner Emil Langner und am 10. Januar d. J. den Quartaner Philipp Marzaf. Der Religionslehrer Lewandowski hielt am 22. October v. J. und am 25. Januar d. J. Seelenmessen für die Verstorbenen.

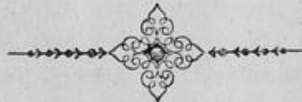
Obudwu wprowadził Dyrektor na początku szkolnego roku w urzędowanie.

Grono nauczycieli powiększył od Nowego Roku Kandydat p. Martens, który tu rozpoczął swój rok próby.

Nauki nie doznały żadnej większej przeszkody aż pod koniec zimy, gdzie zaszły owe smutne okoliczności w W. Księstwie Poznańskim, które w skutkach swoich i dla naszego instytutu nader okazały się szkodliwemi. Już dnia 27. Marca trzeba było młodzież rozpuścić, a chociaż nauki po upływie pięciu tygodni znowu rozpoczęto, przecież początkowo mało tylko zjechało uczni i przez cały kwartał wolna jeden za drugim przybywał, przez co udzielanie lekeji nietylko nauczycielom się uprzykrzało, ale i dla wielkiej części uczniów nie przyniosło zwyczajnej korzyści.

Dnia 28. Października r. p. odwiedził nas Pan Radzca Regencyi Wendt i przysłuchiwał się wykładowi od 8 do 12 godziny we wszystkich klassach. Prócz tego, Pan Radzca Regencyi Dr. Brettner dwa razy rewizyją odbył w gimnazyum, dnia 6. i 7. Grudnia r. p. i dnia 31. Maja r. b. Na koniec dnia 4. Września zaszczycił nas obecnością swoją Naczelnny Prezes J. W. Beurmann, który w kilku klassach naukom się przysłuchiwał.

W tym roku utracił zakład tutější dnia 12. Października r. p. Emila Langnera, ucznia klasy II. i dnia 18. Stycznia r. b. Filipa Marczaka ucznia klasy IV. Za dusze zmarłych odprawił nauczyciel religii X. Lawandowski nabożeństwo żałobne dnia 22. Października r. p. i dnia 25. Stycznia r. b.

III.

Statistik des Gymnasiums.

Statystyka Gimnazjum.

A. Frequenz.

A. Liczba uczni.

Am Schlusse des vorigen Schuljahres besuchten die Anstalt 184 Schüler. Dazu traten im Laufe dieses Schuljahres 71, schieden aus 73, so daß am Schlusse dieses Schuljahres 182 Schüler verblieben und zwar in

I.	II.	III.	IV.
7.	16.	26.	55.

Przy końcu zeszłego roku szkolnego odwiedzało zakład tutéjszy 184 uczni. Wśród roku przybyło 71, odeszło 73, tak że przy końcu roku tego pozostało się uczni 182, i to w klassie

V.	VI.	Summa.
37.	41.	182.

darunter 120 katholische, 43 evangelische und 19 jüdische Schüler.

Między tymi było 120 katolickich, 43 ewangelickich a 19 wyznania Mójżeszowego.

B. Lehrapparat.

B. Stan biblioteki i innych porządków naukowych.

Nuch in diesem Jahre sind die Büchersammlungen und die anderen Lehrapparate ansehnlich vermehrt worden.

Także i w tym roku biblioteka i inne porządki naukowe znacznie zostały pomnożone.

An Geschenken sind eingegangen für die Bibliothek vom hohen Ministerium:

W podarunku otrzymała biblioteka od wysokiego Ministerium:

Stillfried, Hohenzollersche Forschungen; — desselben Stammtafel des Bollern-Würnberg-Brandenburgischen Hauses.

vom Königl. Provinzial-Schul-Collegium:

od Królewskiej Rady Szkólnej:

Firmenich, Germaniens Völkerstimmen Bd. II. S. 3. 4.; — Doerk, 1844 mathematische Fragen.

Statistische Übersicht.

Wykaz statystyczny.

Lehrer. Nauczyciele.	Stundenzahl eines jeden Lehrers. Ilość godzin każdego nauczyciela.						Summa.	Unterrichts-Gegenstände. Przedmioty nauk.	Stundenzahl in jeder Klasse. Liczba godzin w każdej klasie						
	Stundenzahl eines jeden Lehrers. Ilość godzin każdego nauczyciela.														
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.									
1. Director <i>Dr. Enger</i>	10	+3	—	—	—	—	*13,10	Griechisch	6	7	6	5	—	—	24
2. Oberlehrer <i>Peterek</i>	2	2	11	3	—	—	18	Latein	8	8	8	8	8	8	48
3. Oberlehrer <i>Dr. Scostakowski</i>	8	9	—	—	—	—	17	Französisch	2	2	2	—	—	—	6
4. Oberlehrer <i>Dr. Jerykowski</i>	2	8	6	—	—	3	19	Hebräisch	—	2	—	—	—	—	2
5. Oberlehrer <i>Dr. Milewski</i>	6	6	4	5	—	—	21	Polnisch	2	2	2	2	3	3	14
6. Religionslehrer <i>Lewandowski</i>	2	4	2	2	*5,3	*4,2	*19,15	Deutsch	2	3	4	4	5	5	23
7. Gymnasiallehrer <i>Polster</i>	—	—	4	*4	*13,17	—	21	Religionslehre Religia	2	2	2	2	2	2	12
8. Gymnasiallehrer <i>Dr. Morowski</i>	—	—	2	15	3	—	20	Mathematik	4	4	3	4	4	4	23
9. Gymnasiallehrer <i>Stephan</i>	2	2	2	—	1	15	22	Naturkunde	2	2	1	1	1	2	9
10. Hülflehrer <i>Roil</i>	—	—	1	3	*10,6	10	*26,22	Geschichte und Geographie	2	2	3	3	3	2	15
11. Rector <i>Schubert</i>	2	2	2	1	1	2	6	Philosophische Propädeutik	2	—	—	—	—	—	2
12. Schulamts-Kandidat <i>Martens</i>	—	—	3	—	2	2	11	Singen	—	1	1	2	2	2	6
								Zeichnen	1	1	1	1	1	1	6
								Schön schreiben	1	1	1	—	—	—	4
								Kalligrafia	—	—	—	—	2	2	4
Summa							202		34	36	34	33	33	33	202

Anmerkung. * bedeutet: bis Weihnachten.

Uwaga. * znaczy: aż do Bożego Narodzenia.

IV.

Ordnung der Prüfung.

Porządek popisu.

Donnerstag den 28. September.

W Czwartek dnia 28. Września.

Zeit.	Gegenstand.	Lehrer.	Klasse.
8 — 8 $\frac{1}{4}$	Religionslehre ..	N. L. Lewandowski ..	III.
8 $\frac{1}{4}$ — 8 $\frac{3}{4}$	Latein	G. L. Dr. Morowski ..	IV.
8 $\frac{3}{4}$ — 9	Griechisch	D. L. Peterek	III.
9 — 9 $\frac{1}{4}$	Mathematik	D. L. Dr. Milewski ..	IV.
9 $\frac{1}{4}$ — 9 $\frac{1}{2}$	Religionslehre ..	Rektor Schubert ..	IV. u. III.
9 $\frac{1}{2}$ — 10	Latein	G. L. Polster	V.
10 — 10 $\frac{1}{4}$	Rechnen	H. L. Roil	VI.
10 $\frac{1}{4}$ — 10 $\frac{1}{2}$	Geographie	S. K. Martens	V.
10 $\frac{1}{2}$ — 11	Latein	G. L. Stephan	VI.
11 — 11 $\frac{1}{2}$	Griechisch (Plato)	D. L. Dr. Szostakowski ..	I.
11 $\frac{1}{2}$ — 11 $\frac{3}{4}$	Geschichte	D. L. Peterek	II.
11 $\frac{3}{4}$ — 12	Französisch	G. L. Stephan	I.

Hierauf Vorträge der Sextaner und Quintaner.

Czas.	Przedmiot.	Nauczyciel.	Klasa.
8 — 8 $\frac{1}{4}$	Religia	N. r. X. Lewandowski ..	III.
8 $\frac{1}{4}$ — 8 $\frac{3}{4}$	Łacina	N. g. Dr. Morowski ..	IV.
8 $\frac{3}{4}$ — 9	Język grecki	N. w. Peterek	III.
9 — 9 $\frac{1}{4}$	Matematyka	N. w. Dr. Milewski ..	IV.
9 $\frac{1}{4}$ — 9 $\frac{1}{2}$	Religia	Rektor Schubert ..	IV. i III.
9 $\frac{1}{2}$ — 10	Łacina	N. g. Polster	V.
10 — 10 $\frac{1}{4}$	Rachunki	N. p. Roil	VI.
10 $\frac{1}{4}$ — 10 $\frac{1}{2}$	Geografia	K. Martens	V.
10 $\frac{1}{2}$ — 11	Łacina	N. g. Stephan	VI.
11 — 11 $\frac{1}{2}$	Język grecki (Plato)	N. w. Dr. Szostakowski ..	I.
11 $\frac{1}{2}$ — 11 $\frac{3}{4}$	Historia	N. w. Peterek	II.
11 $\frac{3}{4}$ — 12	Język francuzki ..	N. g. Stephan	I.

Potem deklamacye uczni klasy VI^{tej} i V^{tej}.

Nachmittags.

2 — 2 $\frac{1}{2}$	Latēin (Horatius) .	der Director	I.
2 $\frac{1}{2}$ — 3	Griechisch (Xenophon)	D. L. Dr. Jerzykowski ..	II.
3 — 3 $\frac{1}{2}$	Physik	D. L. Dr. Milewski ..	I.
3 $\frac{1}{2}$ — 4	Latēin (Livius) .	D. L. Dr. Szostakowski ..	II.

Hierauf Vorträge der Quartaner und Tertianer.

Po południu.

2 — 2 $\frac{1}{2}$	Łacina (Horatius)	Dyrektor	I.
2 $\frac{1}{2}$ — 3	Język grecki (Xenophon)	N. w. Dr. Jerzykowski ..	II.
3 — 3 $\frac{1}{2}$	Fizyka	N. w. Dr. Milewski ..	I.
3 $\frac{1}{2}$ — 4	Łacina (Livius) .	N. w. Dr. Szostakowski ..	II.

Potem deklamacye uczni klasy IV^{tej} i III^{iej}.

Freitag den 29. September.

Schlußfeierlichkeit.

Um 9 Uhr Vormittags.

Gefang.
Vorträge der Schüler.
Gefang.
Verlesung der Versehungen durch den Director.

W Piątek dnia 29. Września.

Zakończenie.

O godzinie 9tej zrana.

Śpiew.
Deklamacye uczni.
Śpiew.
Poczem Dyrektor przeczyta promocye.

Am 9. und 10. October finden die Anmeldungen der neu aufzunehmenden Schüler bei dem Director und am 11. die Prüfungen derselben statt.

Die neu aufzunehmenden Schüler haben ein Tauf- und Impf-Attest, so wie ein Zeugniß über den zuletzt genossenen Unterricht beizubringen.

Am 12. beginnt der Unterricht. — Am 15. um 10 Uhr Vormittags findet die Schlußfeier des Geburtsfestes Sr. Majestät des Königs statt, zu welcher alle Gönner und Freunde der Anstalt ergebenst einladet

Dnia 9. i 10. Października będą nowo przybywający uczniowie u Dyrektora zapisywani a dnia 11. examinowani.

Uczniowie nowo przybywający winni są złożyć przy zgłaszaniu się metrykę, świadectwo szczerpionej opsy i świadectwo naukowego usposoebniia.

Dnia 12. rozpoczną się lekcyje. — Dnia 15. o godzinie 10. przed południem będzie instytut uroczyscie obchodził urodziny Jego Królewskiej Mości. Na ten cel dobroczyńców i przyjaciół zakładu zaprasza najuprzejmiej

Dr. Robert Enger,

Director.

Freitag den 29. C

Schlußfeier

Um 9 Uhr Vormit

- Gefang.
- Vorträge der Schüler.
- Gefang.
- Berlesung der Bersehung

Am 9. und 10. October
gen der neu aufzunehmenden Sch
und am 11. die Prüfungen derse

Die neu aufzunehmende
Tauf- und Impf-Attest, so wie
zulezt genossenen Unterricht beizul

Am 12. beginnt der U
um 10 Uhr Vormittags findet d
burtstfestes Sr. Majestät des K
alle Gönner und Freunde der A

k dnia 29. Września.

kończenie.

O godzinie 9tej zrana.

cyce uczni.

Dyrektor przeczyta promocy.

i 10. Października będą nowo przy-
wie u Dyrektora zapisywani a dnia

ie nowo przybywający winni są zło-
aniu się metrykę, świadectwo szcze-
wiadectwo naukowego usposoenbiia.

2. rozpoczną się lekcye. — Dnia 15.
przed południem będzie instytut uro-
ził urodziny Jego Królewskiej Mości.
broczyńców i przyjaciół zakładu za-
jmiej

